

วจ.ราชานุกูล 23

ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการคัดกรองภาวะปัญญาอ่อน
ระดับชุมชน (2541)

ชนิสา เวชวิรุฬห์
ยุวดี กิตติคุณ
ศรียวันเพ็ญ ชินวงศ์

บทคัดย่อ

การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการคัดกรองภาวะปัญญาอ่อนระดับชุมชน
วัดอุปประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับภาวะปัญญาอ่อน การตรวจคัด
กรองภาวะปัญญาอ่อน และบุคคลที่เหมาะสมจะทำการคัดกรองภาวะปัญญาอ่อน รวมทั้งศึกษา
รูปแบบของแบบคัดกรองภาวะปัญญาอ่อนระดับชุมชนที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
ต้องการ ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินการสร้างแบบคัดกรองภาวะปัญญาอ่อน
ระดับชุมชนต่อไป วิธีการ กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชน ตำบลแม่ริมเหนือ อำเภอแม่ริม และ
ตำบลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 40 คน ประกอบด้วย ประชาชนทั่วไป
จำนวน 19 คน ผู้นำชุมชนจำนวน 8 คน และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวน
13 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง การเก็บข้อมูลใช้วิธีการสนทนากลุ่ม แบ่งตาม
ประเภทของกลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 10 คน การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่บันทึกการสนทนา
กลุ่มมาวิเคราะห์ผลเชิงบรรยาย ผลการศึกษา พบว่าประชาชนมีความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะ
ของผู้ที่มีภาวะปัญญาอ่อน และสามารถแยกแยะบุคคลที่มีภาวะปัญญาอ่อนได้ ถ้าบุคคลนั้นมี
ภาวะปัญญาอ่อนระดับปานกลางถึงระดับรุนแรงมาก ส่วนบุคคลที่มีภาวะปัญญาอ่อนระดับ
น้อย ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถแยกได้จากบุคคลที่มีสติปัญญาทึบ หรือบุคคลที่มีความ
ล่าช้าในการเรียนเนื่องจากสาเหตุอื่น และจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่าประชาชนตระหนักถึง
ความจำเป็นในการค้นหาบุคคลที่มีภาวะปัญญาอ่อนตั้งแต่ยังเล็ก เนื่องจากเห็นความสำคัญใน
การช่วยเหลือเด็กตั้งแต่แรกเริ่ม ส่วนการให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นผู้
ใช้แบบคัดกรองภาวะปัญญาอ่อน โดยประชาชนยอมรับและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
มีความรู้สึกมั่นใจในการใช้แบบคัดกรองฯ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านควรต้อง
ได้รับการฝึกอบรมก่อนนำไปใช้ และแบบคัดกรองภาวะปัญญาอ่อนต้องมีความสะดวกและ
ง่ายในการใช้ นั่นคือ จำนวนข้อไม่เกิน 20 ข้อ มีภาพ่ายประกอบ สามารถตรวจสอบภาวะ
ปัญญาอ่อน โดยการสัมภาษณ์พ่อแม่และการสังเกต สิ่งที่ตรวจควรเป็นการเช็คว่าทำได้หรือไม่
ได้ แบบคัดกรองภาวะปัญญาอ่อนควรมีคำแนะนำวิธีการใช้ และวิธีการสอนเพื่อส่งเสริม
พัฒนาการอยู่ในเล่มเดียวกัน สรุป การสร้างแบบคัดกรองภาวะปัญญาอ่อนระดับชุมชนเป็นสิ่ง
ควรกระทำ แต่ต้องมีรูปแบบที่ง่ายและสะดวกสำหรับให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
ใช้ ข้อเสนอแนะ การสร้างแบบคัดกรองควรสร้างให้สามารถคัดกรองกลุ่มที่มีภาวะปัญญาอ่อน

ระดับน้อยได้ และควรเป็นการคัดกรองเพื่อบ่งชี้ว่า สงสัยมีภาวะปัญญาอ่อน และส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางเพื่อตรวจวินิจฉัยยืนยัน โดยเฉพาะรายที่มีลักษณะและพฤติกรรมใกล้เคียงกับเด็กปกติ